

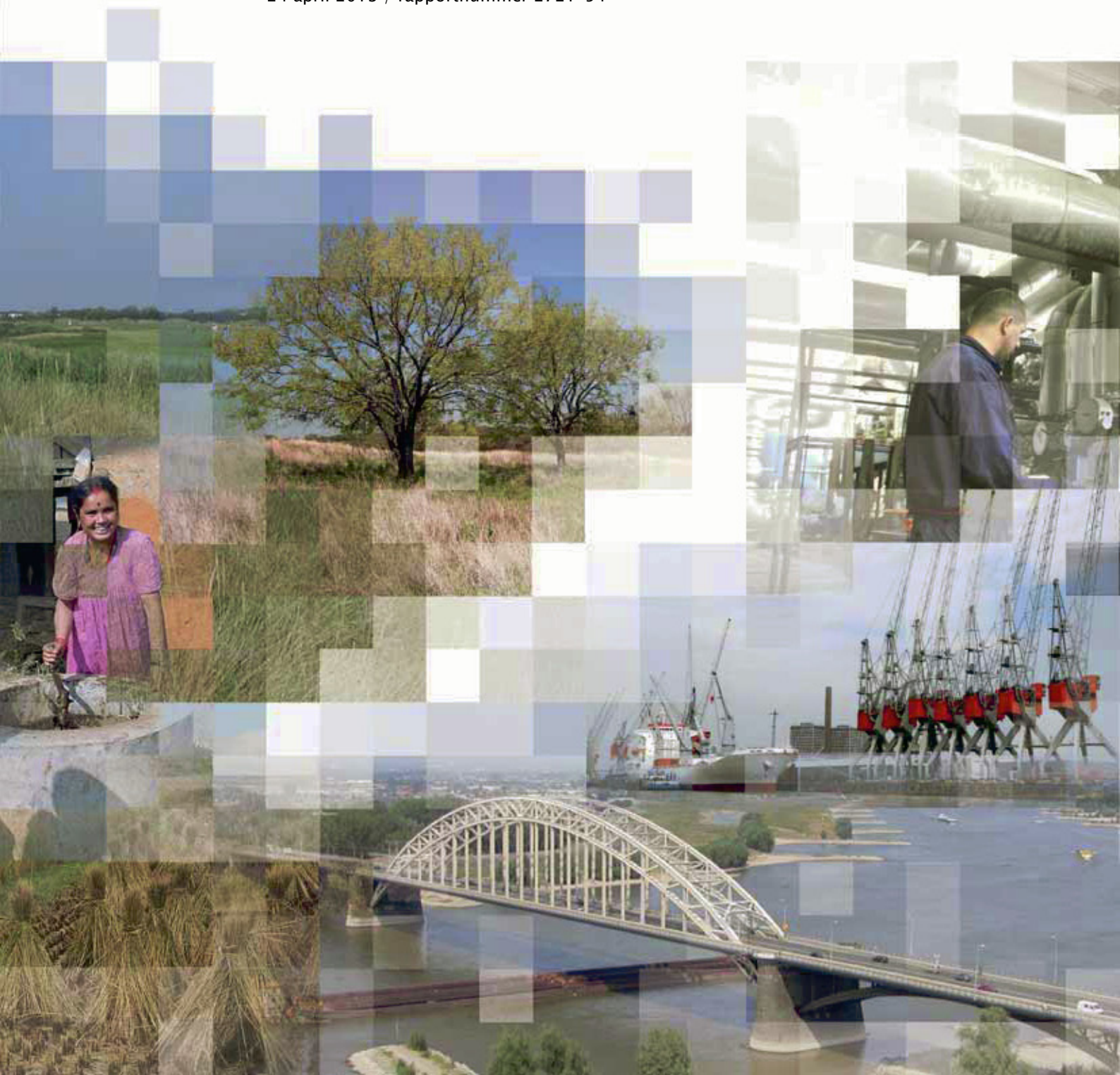

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan "Buitengebied 2011", gemeente Weert

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

24 april 2013 / rapportnummer 2721-54

1. Oordeel over het MER

De gemeente Weert is bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan 'Buitengebied 2011'. Aanleiding hiervoor is de wettelijke actualisatieplicht. De gemeente wil daarnaast een aantal agrarische ontwikkelingen in het buitengebied toelaten en het aantal recreatieve overnachtingsplaatsen beperkt uitbreiden. Omdat het voorgenomen bestemmingsplan het kader zal bieden voor mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten en significante gevolgen voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad is het bevoegde gezag voor de m.e.r.-procedure.

Uit het MER maakt de Commissie¹ op dat het milieubelang een rol heeft gespeeld in het proces van de Notitie reikwijdte en detailniveau naar het ontwerpbestemmingsplan. Op basis van milieu-informatie zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van het plan bijgesteld. De onderbouwing van deze bijstelling is echter vooral kwalitatief en onvoldoende doorgerekend. Dat maakt de informatie van het MER moeilijk navolgbaar en toetsbaar. De Commissie is daarom van oordeel dat het MER niet alle informatie bevat die zij essentieel acht voor het volwaardig mee laten wegen van het milieubelang in de besluitvorming. De tekortkomingen zijn hieronder aangegeven:

- een beschrijving van de instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden van kwalificerende habitats, voor alle nabijgelegen Natura 2000-gebieden die mogelijk negatieve effecten van het voornemen ondervinden,
- inzicht in de mate waarin de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen worden aangetast als het worst case-scenario van het voorkeursalternatief optreedt,
- beschrijving van een alternatief waarmee aantasting van natuurlijke kenmerken op nabijgelegen Natura 2000-gebieden wordt voorkomen,
- inzicht in de geurbelasting die zich werkelijk kan voordoen en de wijze waarop ook bij cumulatieve effecten de kwaliteit van het woon- en leefmilieu niet wordt aangetast.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming een aanvulling op het MER op te stellen waarin bovengenoemde tekortkomingen worden verholpen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor een op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Natura 2000

2.1.1 Gebiedskennmerken

In de Passende beoordeling spitst de beschrijving van de huidige situatie van Natura 2000 zich toe op het enige Natura 2000-gebied dat zich binnen de plangrenzen bevindt: Weerter- en Budelerbergen & Ringselven. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich echter nog een aantal Natura 2000-gebieden (ook in België), waaronder het zeer nabijgelegen Sarsven & De Banen. Het plangebied wordt door deze Natura 2000-gebieden omringd. De gebieden worden slechts algemeen beschreven in de bijgevoegde Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Van elk Natura 2000-gebied zijn echter de instandhoudingsdoelen en overige kenmerken zoals de kritische depositiewaarden van kwalificerende habitats, met locatie en actuele stikstofbelasting, cruciaal. Van de kwalificerende soorten is vooral de verstoringsgevoeligheid relevant, als ze zich in de directe omgeving van het plangebied bevinden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voor alle nabijgelegen Natura 2000-gebieden die mogelijk negatieve effecten van het voornemen ondervinden, een beschrijving op te nemen van de instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden van kwalificerende habitats, met locatie en actuele stikstofbelasting en deze gebieden vervolgens mee te nemen in de effectbeoordeling.

2.1.2 Vergelijkingsbasis en effecten

Bij de Passende beoordeling moeten de effecten van het plan worden vergeleken met de huidige feitelijke situatie. In het MER is bij de Passende beoordeling dezelfde vergelijkingsbasis gebruikt als de referentiesituatie zoals beschreven in hoofdstuk 3.5.1 van het MER. Daarbij zijn aan de feitelijke dieraantallen op basis van CBS Statline, vier veehouderijen toegevoegd waar een uitbreiding is vergund die op korte termijn wordt gerealiseerd. De Commissie kan zich vinden in deze vergelijkingsbasis (huidige, feitelijke situatie) omdat de gemeente heeft aangegeven dat de voorgenomen uitbreidingen bij vaststelling van het bestemmingsplan zullen zijn gerealiseerd.

Daarnaast zijn de effecten van het plan vergeleken met de vergunde situatie bij alle bedrijven. Die laatste vergelijking mag in de Passende beoordeling voor een plan echter niet als vergelijkingsbasis worden gebruikt.

Uit het MER blijkt dat de huidige achtergronddepositie van stikstof ruim meer is dan de kritische depositiewaarde van de meest gevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden in

en rondom het plangebied. Uit de depositiekaartjes die in een bijlage zijn toegevoegd blijkt dat in alle alternatieven, dus ook het voorkeursalternatief, de depositie toeneemt ten opzichte van deze vergelijkingsbasis.

De depositiekaartjes geven aan dat in ieder geval enkele overbelaste prioritaire habitats door de stikstoftoename zullen worden beïnvloed, waarmee aantasting van natuurlijke kenmerken als gevolg van het voornemen niet kan worden uitgesloten. Deze beïnvloeding is echter niet gekwantificeerd per gekwalificeerd habitatype.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER in kaart te brengen waar en in welke mate de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen worden aangetast als het worst case-scenario van het voorkeursalternatief optreedt.

2.1.3 Mitigerende maatregelen

In het MER en de Passende beoordeling worden mitigerende maatregelen zoals beheermaatregelen beschreven. De meest kritische overbelaste habitattypen in de gebieden Weeter- en Budelerbergen & Ringselven en Sarsven & De Banen hangen samen met voedselarm (zwakgebufferd) water. Het als mitigerende maatregel gesuggereerde verschravingsbeheer als begrazing, maaien of plaggen, heeft daar weinig effect op.

Daarnaast worden maatregelen (best beschikbare stalsystemen en saldering) genoemd in de planregel² die bepaalt dat wijziging van een bestemming per saldo geen toename van stikstofdepositie mag veroorzaken. In de Passende beoordeling is niet onderzocht in hoeverre deze maatregelen effectief zijn en gerealiseerd kunnen worden.

De Commissie deelt gelet hierop niet de conclusie dat het MER een alternatief beschrijft dat de aantasting van de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden voorkomt. Het MER mist een overzicht van de mogelijkheden die het bevoegd gezag heeft om zelf te kunnen sturen op de ruimtelijke ontwikkelingen zodat aantasting van natuurlijke kenmerken kan worden voorkomen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een alternatief te beschrijven waarmee wordt aangetoond dat aantasting van natuurlijke kenmerken op nabijgelegen Natura 2000-gebieden wordt voorkomen.

2.2 Geur

In de geurberekeningen is geen rekening gehouden met de maximale voorgrondbelasting die volgt uit de Wet geurhinder en veehouderij of de Verordening geurhinder veehouderijen van de gemeente Weert. De berekende geurbelasting is daarom mogelijk veel hoger dan de geurbelasting die zich kan voordoen. Onduidelijk is verder met welke geuremissie is gerekend. Daardoor geeft het MER geen inzicht in de geurbelasting die zich werkelijk kan voordoen.

² Zie artikelen 3.8.1, onder 11, en 4.2.2, onder e, van het ontwerpbestemmingsplan.

In het ontwerpbestemmingsplan is een regel opgenomen die bepaalt dat bij uitbreiding van het aantal m² dierenverblijven moet worden aangetoond dat het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast.³ Volgens het MER betekent dit dat bij vergunningverlening kan worden beoordeeld of ook in cumulatie met andere bronnen een acceptabel woon- en leefmilieu blijft bestaan. Bij de vergunningverlening is de Wet geurhinder en veehouderij echter bij uitsluiting het toetsingskader, waarbij cumulatie van geurhinder niet wordt beoordeeld. Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet daarom al duidelijk zijn of een aanvaardbaar woon- en leefmilieu blijft bestaan. Daarvoor biedt het MER onvoldoende informatie over de cumulatie van geurhinder en over de wijze waarop knelpunten daarin kunnen worden voorkomen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de geurbelasting die zich werkelijk kan voordoen en aan te geven op welke wijze cumulatie van geurbelasting niet leidt tot aantasting van het woon- en leefmilieu.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Landschap en EHS

De kenmerken van het bos en mozaïeklandschap en het beekdallandschap zijn vertaald in eisen aan de agrarische bestemming met waarden. Bij uitbreidingen van agrarische bestemmingen in het gehele buitengebied, ook het cultuurlandschap, wordt een kwaliteitsbijdrage gevraagd, toegespitst op de kenmerken van natuur en landschap in de omgeving van de bestemming. In het MER wordt volstaan met een verwijzing naar deze aanpak. De Commissie is van oordeel dat daarmee in het MER alleen inzicht wordt gegeven in de effecten van individuele maatregelen per bedrijf en niet hoe het totaal van geboden mogelijkheden in de alternatieven uitpakken op natuur en landschap.

De effectbeschrijving van het voornemen maakt immers gelijktijdig duidelijk dat mogelijke effecten voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) niet voor alle alternatieven kunnen worden uitgesloten, echter wel voor het voorkeursalternatief. De EHS- en POG-terreinen liggen in de extensiveringsgebieden. Daar mogen bedrijven hun bouwvlak in het voorkeursalternatief niet vergroten. Ook de hydrologische effecten zijn daardoor als neutraal beoordeeld. De Commissie wijst er op dat ook buiten extensiveringsgebieden hydrologische beïnvloeding van de natuurterreinen kan optreden. Met name in het lager gelegen bekenstelsel (POG-gebied) kan verdroging en verontreiniging optreden vanuit hoger gelegen gronden.

³ Zie artikel 4.2.2, onder e, van het ontwerpbestemmingplan.

De Commissie mist in het MER de verbinding van de voorgestelde individuele maatregelen met het totaalbeeld van de verbeterdoelen voor ecologie en landschap voor bijvoorbeeld de EHS en het natuurherstel langs de Tungelroyse beek. Daardoor is het niet duidelijk of deze verbeterdoelen met de maatregelen in dit bestemmingsplan bereikt kunnen worden.

De Commissie beveelt aan om de verbeterdoelen voor natuur en landschap in bijvoorbeeld de EHS en de Tungelroyse beek nader uit te werken en aan te geven in welke mate deze doelen met de maatregelen in het bestemmingsplan (zoals de kwaliteitsbijdragen) kunnen worden bereikt.

3.2 Gezondheid

In het MER wordt in hoofdstuk 7 'Leemten in kennis' gesteld dat het op basis van de huidige, beschikbare kennis over de effecten van veehouderijen op gezondheid niet mogelijk is deze effecten goed te beoordelen. Vervolgens worden de conclusies beschreven van het onderzoeksrapport dat in 2011 door IRAS, NIVEL en RIVM is gepubliceerd. Daarbij wordt niet nader ingegaan op de bestaande situatie in de gemeente Weert en de mogelijke effecten van het nieuwe bestemmingsplan. Ook wordt geen aandacht besteed aan het advies van de Gezondheidsraad "Gezondheidsrisico's rond veehouderijen" uit 2012.

De Commissie constateert dat in de gemeente Weert een groot aantal intensieve veehouderijen aanwezig is, waaronder ook geitenhouderijen. In het MER wordt wel ingegaan op de mogelijke toename van geurhinder en fijn stof (PM_{10}), maar niet op de risico's van zoönosen (zoals MRSA en Q-koorts) en zeer fijn stof ($PM_{2,5}$). Dat bij vergunningverlening getoetst moet worden aan de geldende normen voor geurhinder en luchtkwaliteit betekent niet dat inzicht in de mogelijke gezondheidsrisico's niet van belang is bij de besluitvorming over een bestemmingplan. Daarbij merkt de Commissie op dat bij vergunningverlening zoönosen en cumulatieve effecten van geurhinder niet altijd kunnen worden betrokken en dat zich ook onder de wettelijke normen effecten kunnen voordoen.

De Commissie beveelt aan om de regels voor het bouwen van dierenverblijven, alsook de afwijkings- en wijzigingsmogelijkheden voor veehouderijen, de mogelijke gezondheidsrisico's te betrekken bij de besluitvorming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Weert

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Weert

Besluit: bestemmingsplan 'Buitengebied 2011'

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14 en D14

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: actualisering bestemmingsplan buitengebied

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Trompetter Land van Weert van: 7 november 2012

ter inzage legging informatie over het voornemen: 8 november tot en met 19 december 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 5 november 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 januari 2013

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 6 maart 2013

ter inzage legging MER: 7 maart t/m 17 april 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 6 maart 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 24 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Drs. ing. J. Bout (voorzitter)

Mr. drs. G.A.J.M. Hoevenaars (werkgroepsecretaris)

Drs. S.R.J. Jansen

Drs. ing. F. ten Thij

Drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Plan-MER bestemmingsplan "Buitengebied 2011" Weert, CSO Adviesbureau, 13 februari 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan "Buitengebied 2011", gemeente Weert

ISBN: 978-90-421-3736-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

